

Desnutrició infantil a Guatemala

Guatemala, un dels països d'Amèrica Llatina amb més desnutrició infantil. Les principals causes són les següents: pobresa, falta d'oportunitats i la manca de serveis bàsics.

Desnutrició infantil a Guatemala

Font: El País

La desnutrició infantil a Guatemala és un problema molt greu que afecta sobretot als nens i nenes que viuen en zones rurals i en comunitats indígenes. Aquest problema passa per moltes raons, però les principals estan relacionades amb la pobresa, la falta d'oportunitats i la manca de serveis bàsics.

Un dels problemes més importants és l'alt percentatge d'infants que pateixen desnutrició crònica. Guatemala és un dels països amb més casos d'aquest tipus a tota Amèrica Llatina. En moltes zones rurals, les famílies no tenen prou

recursos per oferir una alimentació variada i suficient als seus fills, i això fa que molts infants creixin sense els nutrients que necessiten per estar sans.

Desnutrició Infantil

Font: UNICEF

Desnutrición en América Latina (Países con información disponible)	Porcentaje de la población infantil (Niños menores de cinco años)	Número de niños
Guatemala	46,5%	927.000
Ecuador	25,3%	406.000
Honduras	22,6%	220.000
Panamá	19,1%	68.000
Nicaragua	17,3%	108.000
Bolivia	16%	190.000
Perú	14,6%	439.000
El Salvador	13,6%	79.000
Colombia	13,2%	518.000
México	12,4%	1.430.000
Argentina	8,2%	294.000
República Dominicana	7,1%	75.000

Fuente: FAO

Països amb major desnutrició infantil a Amèrica Llatina

Font: semana.com

A causa d'això, molts nens i nenes tenen dificultats en el seu creixement físic. Sovint no arriben a l'altura o el pes que haurien de tenir per la seva edat. Però el problema no és només físic: la desnutrició també afecta el desenvolupament del cervell. Això pot provocar problemes d'aprenentatge, falta de concentració i

un rendiment escolar més baix, cosa que pot afectar el seu futur i limitar les seves oportunitats.

Un altre punt important és la manca de recursos alimentaris i sanitaris. Moltes famílies no tenen accés a aliments saludables o variats, i tampoc disposen de centres de salut propers o ben equipats. Això fa molt difícil detectar i tractar la desnutrició a temps. A més, en moltes comunitats tampoc hi ha prou aigua potable ni bones condicions d'higiene, i això provoca malalties que empitjoren encara més la situació dels infants.

La desnutrició infantil a Guatemala és un problema que necessita solucions urgents i molt treball conjunt. Cal més suport a les famílies, millors serveis de salut, més educació sobre alimentació i oportunitats que ajudin les comunitats a sortir de la pobresa. Només així es podrà assegurar que tots els infants tinguin l'oportunitat de créixer sans i construir un futur millor.

Causes de la desnutrició infantil a Guatemala:

Les causes de la desnutrició infantil a Guatemala són diverses i estan relacionades sobretot amb factors socials, econòmics i educatius. Aquest problema no apareix de manera sobtada, sinó que és el resultat de situacions que afecten les famílies des de fa molts anys i que dificulten que els nens i nenes puguin créixer de manera sana i adequada.

Una de les causes principals és la pobresa estructural i la desigualtat social. Moltes famílies guatemalenes, sobretot en zones rurals i indígenes, viuen amb molt pocs recursos. Aquesta pobresa no és temporal, sinó que s'ha anat mantenint durant generacions, fent que moltes persones no tinguin accés a treballs ben pagats ni a serveis bàsics. A més, la desigualtat entre zones urbanes i rurals és molt gran, i això fa que molts infants neixin i creixin en entorns on és molt difícil aconseguir una alimentació adequada.

Una altra causa important és la manca d'accés a una alimentació variada i a fonts de recursos. En moltes comunitats rurals, les famílies depenen de l'agricultura de subsistència, i sovint els aliments que poden obtenir no tenen prou nutrients per cobrir les necessitats dels seus fills i filles. A més, comprar aliments més variats o saludables és complicat perquè solen ser cars i difícils

de trobar. Això fa que molts nens i nenes mengin gairebé sempre els mateixos aliments, sense les vitamines i minerals necessaris per al seu desenvolupament.

COSTO DE ALIMENTACIÓN BÁSICA EN PAÍSES DE AMÉRICA LATINA

	Lleche (l)	Pan (10 bollos)	Arroz (1 kg)	Huevos (10 un.)	Queso (1 kg)	Carne (1 kg)	Frutas (1 kg)	Verduras (1 kg)	Costo de la comida
Argentina	\$7,80	\$10,30	\$1,36	\$2,23	\$5,78	\$30,54	\$7,39	\$6,61	\$71,82
Brazil	\$7,57	\$12,03	\$1,62	\$2,59	\$6,77	\$29,85	\$5,84	\$6,99	\$73,26
Chile	\$10,21	\$10,64	\$1,87	\$4,28	\$8,71	\$40,98	\$8,63	\$9,34	\$94,67
Colombia	\$6,95	\$8,34	\$1,34	\$2,28	\$2,98	\$23,65	\$7,20	\$5,84	\$58,58
Ecuador	\$10,30	\$15,80	\$1,98	\$2,88	\$4,49	\$33,99	\$8,38	\$8,78	\$86,60
Guatemala	\$16,20	\$20,99	\$2,07	\$3,31	\$4,79	\$44,96	\$12,96	\$11,27	\$116,35
México	\$10,27	\$16,24	\$1,93	\$2,55	\$5,64	\$37,01	\$8,14	\$9,30	\$91,09
Paraguay	\$7,45	\$6,00	\$1,15	\$2,55	\$5,09	\$26,44	\$7,15	\$8,98	\$64,82
Perú	\$10,59	\$13,78	\$1,37	\$2,45	\$5,92	\$29,98	\$6,05	\$5,53	\$78,67
Puerto Rico	\$17,00	\$23,90	\$3,05	\$4,75	\$7,53	\$53,91	\$23,56	\$27,56	\$161,26
Uruguay	\$8,47	\$18,88	\$1,71	\$4,12	\$8,88	\$50,83	\$10,79	\$12,55	\$116,23

Preu dels productes a Guatemala

Font: soy502.com

També hi ha problemes en els serveis de salut i en l'educació sobre alimentació. Molts centres de salut estan lluny, no tenen suficients professionals o no disposen dels recursos necessaris per fer un bon seguiment del creixement dels infants. Això fa que molts casos de desnutrició no es detectin a temps. A més, moltes famílies no han rebut informació clara sobre com preparar àpats nutritius, com combinar aliments o quins són els nutrients que els nens necessiten. Sense aquesta educació, és difícil que les famílies puguin prevenir o combatre la desnutrició infantil.

La desnutrició infantil a Guatemala és causada per una combinació de pobresa, manca d'aliments variats i problemes en els serveis de salut i d'educació. Per reduir-la, caldria millorar les condicions de vida de les famílies, garantir l'accés a aliments nutritius i reforçar els programes de salut i formació. Només així serà possible assegurar que els infants tinguin l'oportunitat de créixer sans i amb un futur ple d'oportunitats.

Conseqüències

Les conseqüències de la desnutrició infantil a Guatemala són greus i afecten tant els infants com el conjunt de la societat. Aquest problema no només té

---

efectes immediats en la salut dels nens i nenes, sinó que també influeix en el seu futur i en el desenvolupament del país.

Igual que les causes, les conseqüències estan estretament relacionades amb factors socials, econòmics i educatius que es mantenen al llarg del temps. Una de les principals conseqüències és el retard en el desenvolupament físic i mental dels infants. Quan els nens no reben els nutrients necessaris durant els primers anys de vida, el seu creixement pot veure's afectat de manera irreversible. Aquests infants solen tenir menys força física, més dificultats d'aprenentatge i problemes de concentració a l'escola. Això fa que els sigui més complicat seguir el ritme educatiu i aprofitar les oportunitats d'aprenentatge, fet que limita el seu desenvolupament personal i acadèmic.

Una altra conseqüència important és el major risc de malalties i la mortalitat infantil. La desnutrició debilita el sistema immunitari, fent que els infants siguin més vulnerables a infeccions i malalties que, en altres condicions, podrien ser fàcilment prevenibles o tractables. A més, la manca d'accés a serveis de salut adequats fa que moltes d'aquestes malalties no es detectin ni es tractin a temps, augmentant el risc de complicacions greus i, en alguns casos, de mort.

Finalment, la desnutrició infantil contribueix a la repetició del cercle de la pobresa i a la reducció de les oportunitats de futur. Els infants que creixen amb problemes de salut i amb dificultats educatives tenen més probabilitats de convertir-se en adults amb menys opcions laborals i ingressos baixos. Això fa que, en el futur, sigui més difícil que puguin oferir millors condicions de vida als seus propis fills, perpetuant així la pobresa de generació en generació.

Les conseqüències de la desnutrició infantil a Guatemala van molt més enllà de la manca d'aliments. Afecten el desenvolupament dels infants, posen en risc la seva salut i limiten les seves possibilitats de futur. Per això, combatre la desnutrició no només és una qüestió de salut, sinó també una inversió clau per trencar el cercle de la pobresa i construir una societat més justa i amb més oportunitats per a tothom.

Lluita contra la desnutrició crònica Font: *ayuda en acción*

Possibles vies d'actuació

Les possibles vies d'actuació per reduir la desnutrició infantil a Guatemala són diverses i necessiten la implicació de l'Estat, les comunitats i les famílies. Aquest problema no es pot resoldre amb una sola acció, sinó que cal posar en marxa diferents mesures que ajudin realment els infants des de ben petits.

Una de les accions més importants és implementar programes d'alimentació escolar i comunitària. Aquests programes permeten que els nens i nenes rebin almenys un àpat complet al dia, cosa que millora la seva salut i els ajuda a rendir millor a l'escola. A més, l'alimentació a les escoles pot fer que els infants hi vagin amb més regularitat, sobretot en zones rurals on moltes famílies tenen pocs recursos. Els programes comunitaris també donen suport a les famílies que tenen més dificultats per garantir una alimentació adequada.

Una altra via d'actuació és millorar l'accés als serveis de salut i a l'educació nutricional. És important que els centres de salut estiguin més a prop de les comunitats i que tinguin personal suficient per controlar el creixement dels infants. Al mateix temps, cal explicar a les famílies, d'una manera clara i senzilla, com preparar àpats saludables i quins aliments són més importants per al desenvolupament dels nens.

Cal promoure polítiques públiques que donin suport a les famílies més vulnerables. Això pot incloure ajudes econòmiques, suport a l'agricultura familiar i més oportunitats de feina i educació. Aquestes mesures poden ajudar a millorar les condicions de vida i a evitar que la pobresa es repeteixi de generació en generació.

Programa d'ajuda de Unicef amb Somat Font: Somat

Combatre la desnutrició infantil requereix programes d'alimentació, bons serveis de salut i educació, i polítiques que protegeixin les famílies que més ho necessiten. D'aquesta manera, es pot garantir que els infants tinguin una vida més sana i més oportunitats en el futur.

Correlació amb l'ODS 2

Aquest tema està directament relacionat amb l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 2 (Fam Zero), ja que té com a finalitat eliminar la fam a Guatemala i millorar la situació nutricional de la població. La desnutrició infantil és un dels principals obstacles per assolir aquest objectiu, perquè impedeix que molts infants creixin de manera sana i amb igualtat d'oportunitats.

Contribuir a l'ODS 2 significa garantir que totes les persones tinguin accés a una alimentació suficient, equilibrada i sostenible. En el cas de Guatemala, això implica donar suport a les famílies més vulnerables, millorar els sistemes

d'alimentació i reforçar els programes que assegurin una bona nutrició des de la infància. D'aquesta manera, no només es combat la fam, sinó que també es promou el desenvolupament saludable dels infants i un futur més just per a tota la societat.

Eslògan ODS 2

Font: *Nacions Unides*

*El Prat de Llobregat, 19 de
desembre de 2025*

References

Chaire UNESCO. (2022). *So What 21: Informe sobre educación y desarrollo sostenible*. Chaire UNESCO.

https://www.chaireunesco-adm.com/IMG/pdf/sowhat-21_2022-es.pdf

El País. (2024, July 20). *Desnutrición crónica en Guatemala: uno de cada dos niños no tiene los nutrientes para que su cerebro se forme*. El País América Futura.

<https://elpais.com/america-futura/2024-07-20/desnutricion-cronica-en-guatemala-un-o-de-cada-dos-ninos-no-tiene-los-nutrientes-para-que-su-cerebro-se-forme.html>

UNICEF España. (n.d.). *Desnutrición infantil*. UNICEF España.

<https://www.unicef.es/causas/desnutricion-infantil>